

Na návšteve u nestorov slovenského chovu argentínskej dogy

Stretnúť sa s ľuďmi, ktorí zažili na vlastnej koži prelomové obdobia našej kynológie je pre nás mladších vždy poučné. Nehovoriac o tom, že samotné názory a prístup starších chovateľov sú v porovnaní s tými, ktoré prevládajú dnes, zjavne láskyplnejšie. Na evidentnej láske ku psom boli postavené aj odchovy manželov Saxunových, ktorých sme navštívili v ich košíckom príbytku. Z rozhovoru sa dozviete veľa zaujímavosti a k tomu vám pán Saxun priblíži aj jednotlivých psov.

Prinos tohto dnes už dôchodcovského páru má pre slovenskú kynológiu podstatne väčší význam, než "len" chov na báze maximálnej lásky. Navždy sa zapísali do jej diania hlavne tým, že doviezli na Slovensko úplne prvý exemplár argentínskej dogy, čím položili v našich končinách základný kameň chovu tohto plemena. Ako sa však dozvedáme, predchádzala tomu ešte aj iná chovateľská práca. *"Pravdou je, že k psom nás priviedol náš syn. - prezrádza pán Saxun - Už ako študent chcel svojho prvého boxera. Študoval so synom pána Sopka, ktorý bol známym chovateľom tohto plemena, takže zaobstarať pre syna psa nebolo až také ťažké."*

RENO (boxer)
nar. 10.8.1979 SKSP 0172
Náš prvý pes patril synovi Ladislavovi. Urobil s ním skúšky ZM a ZVV1. Vtedy ešte nebolo toľko celoštátnych a medzinárodných výstav ako dnes, preto sa zúčastňoval väčšinou krajských výstav, kde získali ocenenia Výborný I., CAC... Otcom tohto psa bol slávny Armin.

BRIX SEMIRANUIS (boxer)

nar. 22.4.1987

Tento náš boxer sa v roku 1991 stal šampiónom ČSFR. Na svetovej výstave v Brne v roku 1990 bol v triede pracovnej ocenený známkou V5. Bol to krásny zlatožltý a mohutný pes. Žiaľ uhylnul veľmi skoro, vo veku 4 a pol roka.

Pani Saxunová prezrádza, že pred psami mal svoju vlastnú chovateľskú záľubu aj jej manžel.

"Choval králiky a čincíly, ale neskôr s tým musel prestať, pretože väčšina starosti so psami prešla na nás. Syn začal študovať medicínu a preto mal čoraz menej času. Ako vyštudovaný lekár ho už nemal takmer vôbec, takže venčenie, cvičenie a samozrejme aj výstavy sa zaradili odrazu medzi naše povinnosti. Nestážujeme sa však a ani toho nelutujeme."

Čo vás viedlo k začatiu chovu argentínskej dogy?

"Toto plemeno sa strašne páčilo nášmu synovi. - pokračuje pani Saxunová - S manželom sme boli na výstave v Budapešti, kde sme zbadali jedného krásneho psa. Držal ho Rakúšan v ľudovej uniforme a nakoľko ovládam nemecký jazyk, tak som ho oslovila s prosbou, či nám nevie poradiť, kde by sme si argentínsku dogu vedeli zadovážiť. Povedal mi, že on má psa od Dr. Schimpfa (veľká osobnosť v oblasti chovu daného plemena, pozn.red.) a dal nám na neho telefonický kontakt. V tom čase sa náš syn vrátil z vojny a láska k plemenu vyústila do priateľstva medzi ním a spomínaným Dr. Schimpfom."

Nie je tajomstvom, že ste položili základy slovenského chovu argentínskej dogy, pretože vôbec prvého jedinca sa podarilo priviesť do našich končín práve vám...

"Takto sme to nikdy nechápali - reaguje s dávkou skromnosti pán Saxun - Dokonca ani vtedy nie, keď sme si ešte uviedomovali, že je to vskutku prvá argentínska doga na Slovensku. Prišla k nám zo Španielska vo veku 14 mesiacov... V tom čase mal ešte jedného jedinca istý chovateľ z Čiech."

GITANA VON KNAUSSER-TOTAL

nar. 14.6.1987 SHPK 001

Bola prvým jedincom argentínskej dogy na Slovensku (Kynologická revue 10/2000 č.50). Iróniou osudu ju po prvýkrát posudzoval v roku 1989 na výstave v Košiciach pán Havelka. Ten istý rozhodca ju posudzoval aj na jej poslednom verejnom vystúpení vo Veľkej lde v roku 1997.

Ak mám dobré informácie, v čase príchodu Gitany u nás ešte vládol komunizmus. Ako ste riešili niektoré chovateľské nutnosti, keď ste mali v socialistickom bloku taký ojedinelý exemplár psa?

"Vybavovali sme si víza! - pohotovo zareaguje pani domáca - Nič iné nám totiž nezostávalo. Ak sme chceli nakrývať, tak to bola jediná schodná cesta. Spomínam si však, že veľakrát sme sa vrátili naprázdno. Stalo sa totiž, že sučka zabrezla až na štvrtý krát. Nebolo to ľahké obdobie, ale máme na neho pekné spomienky."

"Ja by som ešte dodal - zapojí sa pán Saxun - že v tom čase u nás nebolo ešte toľko výstav, takže aj na tie sa cestovalo za hranice, čo nebolo vôbec ľahké. S nami sa však v tomto smere osud vždy zahral tak, že keď bola výstava, tak nám sučky práve hárali. A mali sme po probléme... (smiech)"

ARGENTA FLAMENCO

nar. 23.5.1991 SHPK 08.

Dcéra Gitany. Viackrát získala CAC alebo CWC, no na šampióna to nestačilo. Pripraviť suku na výstavu a dosiahnuť titul šampióna je ťažké... Veľkú prekážku tvoria háranie, pôrod... K ľuďom bola veľmi milá, ale k cudzím psom neúprnsná. Ide vlastne o prvú sučku z našej chovnej stanice argentínskych dóg. Svojím potomstvom sa veľmi zaslúžila o dobré meno CHS Flamenco.

Neskôr sa však hranice otvorili a vy ste sa výstav zúčastňovali takmer pravidelne.

"Prechodili sme celé Poľsko - spomína pani Saxunová - Krosno, Rzesow, Nový Targ, Warsava, Gdansk... Takmer všetky domáce výstavy, často nás videli v Maďarsku... S našim psom Kallistom sme sa v roku 1994 zúčastnili významnej svetovej výstavy vo švajciarskom Berne."

KALLISTO VOM KNAUSSERWALD

nar. 4.7.1990 SHPK 002

V polovici júna 1992 dosiahol titul Šampión ČSFR. V polovici júla 1994 sa stal Šampiónom Poľska a ten istý rok v septembri získal titul Interšampión. Nespočetnekrát mu udelili CAC, víťaza triedy, víťaza plemena, 2 krát Res CACIB, 8 krát CACIB. Na európskej výstave v máji 1993 v Budapešti bol v triede šampiónov druhý. Na svetovej výstave v Berne, rok 1994, sa umiestnil na tretom mieste. Bol to náš najkrajší a zároveň najúspešnejší pes, dokonca si dovoľim tvrdiť, že aj najmúdrejší. Veľmi dobrý bol vo výcviku, vynikajúci ochranca majiteľa.

Máte z tohto obdobia nejaký trvácny zážitok?

"Nechceme sa chváliť - ozval sa s nekončiacou skromnosťou opäť pán Saxun - ale v čase, keď bol Kallisto výstavný exemplár, mal pekného psa argentínskej dogy aj pán Černohubý. Volal sa Kamsin a žil v Rakúsku. Tito dvaja sa stretávali na výstavách takmer pravidelne a náš Kallisto vyhrával. To človeku naozaj padlo za dobre."

Valdes vom Knausserwald a pán Saxun st.

Kedysi ste mali doma viacerých psov, ale dnes je tu už s vami iba jeden.

Znamená to, že vaša kynologická púť je nedajbože u konca?

"To v žiadnom prípade - rázne odmieta túto myšlienku p. Saxunová - My sme nikdy nechovali psov vo veľkom. Odchovali sme tri generácie a dnes tu máme Blackie, s ktorou hodláme pokračovať. Pre nás mal chov psov podstatne iný význam, než len za každú cenu mať šteniatka. Z úspechov našich psov sme sa vždy strašne tešili."

VALDES VOM KNAUSSERWALD

nar. 10.2.1995 SHPK 102

Šampión Poľska (1997), Šampión Slovenska (1998), viackrát získal titul víťaz plemena, 2 krát R-CACIB, 2 krát CACIB. Po dosiahnutí titulu šampión Slovenska v boji o CACIB bežal len jedno kolo, viac sa mu nechcelo. Rozhodca ho teda za nedokonalé predvedenie v pohybe hodnotil len Res-CACIB. Stalo sa nám to dva razy za sebou v Nitre. Tým pádom sa skončila snaha získať titul interšampióna. Bol prvým psom na území Slovenska, Čiech, Poľska a Maďarska s mohutnou a typicky samčou hlavou. Všetky spomenuté výsledky dosiahol aj napriek ťažkej operácii stehenného kibu vo veku 3. mesiacov. O 6 týždňov neskôr sa následne podrobil ďalšiemu chirurgickému zákroku. Obe vykonal Prof. Ledecký, začo mu aj touto cestou srdečne ďakujeme. Valdes žije a teší sa dobrému zdraviu a výbornej kondícii. To isté bolo konštatované aj rozhodcom na celoštátnej výstave psov v Košiciach tohto roku. Povedal: *"Dobre stavaný pes, na svoj vek vo výbornej kondícii, s peknou hlavou a s dobrým pohybom."*

Jeho posledným potomkom je dvojročná sučka BLACKIE DEL KELARO, ktorej majiteľmi sme my.

Takmer sa zdalo, že náš rozhovor sa blíži k záveru, keď tu odrazu v druhej debате som sa od pani Saxunovej dozvedel, že všetky ich psy sú pochované na súkromnom cintoríne, ktorého sú vlastníkmi. Myslím si, dokonca som o tom presvedčený, že zriadením tohto pietneho miesta pre psov si minimálne v Košiciach vyslúžili ďalšie prvenstvo.

"Najprv sme svojich psov pochovávali bez akýchkoľvek neskorších ceremónii, teda ak neberieme do úvahy vždy čerstvé kvety na ich hroboch. Vždy nás to ale trápiło, že ich miesto posledného odpočinku nie je honosnejšie. Predsa len to boli živé stvorenia, ktoré ku všetkému prežili s nami časť života, zasiahli do neho, stali sa jeho súčasťou. Boli členmi našej rodiny, tak si zaslúžili, aby sme na nich nezabudli. Najprv mali iba svoje hroby v krásnej rekreačnej oblasti Košíc, no potom im manžel postavil spoločný náhrobný kameň. Je tam pochovaný aj jediný oriešok, ktorého sme chovali."

PUNTIK

Náš najmilší, najzlatší a najohľadupnejší oriešok vážiaci 6 kilogramov. Našli sme ho v decembri 2000 cestou za nákupmi na ceste plnej snehu a vody. Bezbranne pobehoval medzi autami. Doniesli sme ho domov, okúpali, nakrmili a dali mu meno Puntik. Keďže sa nikto neohlásil na inzerát, že sa našiel, tak sme si ho ponechali. Na jednej strane argentínska doga a vedľa malý, ale rozkošný Puntik. Žil u nás viac ako štyri roky. Keď nás v apríli 2005 navždy opustil (nevydržalo jeho srdiečko), nevedeli sme ani len koľko mal rokov.

Stála spomienka na každého psa mimochodom visí u Saxunovcov aj na stene v ich obývacej izbe. Manželia si dali zarámovvať do veľkého obrazu fotografie všetkých svojich milých jedincov. Ako sa priznali, niekedy iba mlčky sedia v kresle a dívajú sa na ne. Prítom im samozrejme hlavou prebiehajú spomienky na každého z nich, na ich dosiahnuté úspechy. Každý jeden bol niečím výnimočný, svojský... Každého mali radi.

EBONITA FLAMENCO

nar. 22.4.1994 SHPK 042

Dcéra Argentý Flamenco. Obrannárske schopnosti a záujem o výcvik získala po svojom otcovi Kallistovi. Z našich súk bola najúspešnejšia: Šampión Slovenska (1997), Šampión Poľska (1996), 1 krát R-CACIB, 3 krát CACIB. Najcennejšie víťazstvo je z Gdansku, kde ako mladá sučka získala CWC a CACIB, no víťazom plemena sa stal jej otec Kallisto. Opustila nás ako najmladšia z našich miláčikov.

Zo stretnutia s týmito príjemnými ľuďmi som odchádzal s nemenej príjemnými pocitmi. Presvedčili ma, že za tie roky nikdy nechovali psov zo ziskuchtivých dôvodov, ale ich vzťah k zvieratám bol postavený na jednom citovom prvku, ktorým je láska. Dnes už nie je argentínska doga ničím výnimočným ani v našich končinách, dokonca máme viacero úspešnejších chovateľov, každopádne mi však dáte za pravdu, že všetci by mali vedieť, kto vychodil tomuto plemenu cestu na Slovensko. Ak stretnete manželov Saxunových na niektorej z výstav, budete odteraz vedieť, že sú to ľudia, ktorí stáli pri vôbec prvej argentínskej doge v našej krajine. V skutočnosti patrí táto zásluha aj ich synovi Ladislavovi, ale nakoľko ten kvôli pracovnému zaneprázdneniu s chovateľskou činnosťou prestal a prenechal ju rodičom, zaslúžia si uznanie práve oni. Osobne som rád, že mi osud umožnil spoznať týchto perfektných a príjemných ľudí.

AGALLAS VOM KNAUSSERWALD

nar. 11.7.1995 SHPK 105

Šampión Poľska (1998), na svetovej výstave v Budapešti (1996) bol v triede mladých a konkurencii 28 psov hodnotený známkou V5. Mal vtedy 11 mesiacov. Je to krásny mohutný pes s krásnou hlavou, váha okolo 55 kg. Žiaľ, jeho sľubne sa rozbiehajúcu kariéru predčasne ukončil úraz oka. Narazil hlavou do železa včnievajúceho zo zeme. Na veľmi dlhý čas nám pribudli veľké starosti. Prekonal desať operácií oka, ktoré lekári nakoniec zachránili. Na výstavy sme už ale chodili málo, pretože keď zaľúkal vietor, alebo bolo silné svetlo, oko prižmuroval a rozhodcovia to hodnotili zníženou známkou. Spomeniem dvoch jeho posledných potomkov: KASTILLO FLAMENCO (nar. 1999) je Šampión Poľska a Slovenska. Na európskej výstave (2000) v Poznani bol ohodnotený známkou V1. Deväťdesiat percent výstav sme s ním absolvovali my. Zvyšné jeho majiteľ Daniel Jančík, ktorý ho má strašne rád. Agallasovým potomkom je aj Lima Flamenco, ktorá sa narodila v máji 2002.

Branislav Mathe

<<< späť